

Dziecko z mutyzmem w placówce oświatowej – rozumienie i metody pomocy

03.11.2020 r.
dr n. o zdr. Joanna Wichlińska-Pakirska

Dziecko z mutyzmem w placówce oświatowej – rozumienie i metody pomocy

dr Joanna Wichlińska-Pakirska
psycholog, psychoterapeuta
Centrum Badań Psychologicznych i
Psychoterapii w Kostrzynie nad Odrą

Podział mutyzmu ze względu na jego genezę

Mutyzm całkowity – przejawia się całkowitą niemożnością mówienia, niezależnie od sytuacji i osób, z którymi przebywa dziecko. Często spowodowany jest złymi przeżyciami lub traumą wywołaną np. rozwodem rodziców lub śmiercią kogoś bliskiego

Mutyzm wybiórczy – zaburzenie lękowe, w którym dziecko przestaje mówić w niektórych sytuacjach, np. w szkole lub przedszkolu, tymczasem w domu komunikuje się bez problemów. W przypadku tego rodzaju mutyzmu dużą rolę odgrywa otoczenie i środowisko, w jakim znajduje się dziecko. Co więcej, mutyzm wybiórczy NIE jest spowodowany traumatycznym przeżyciem (nie jest stresem pourazowym) i rozwija się stopniowo. Mutyzm selektywny dotyka częściej dziewczynek niż chłopców.

Mutyzm

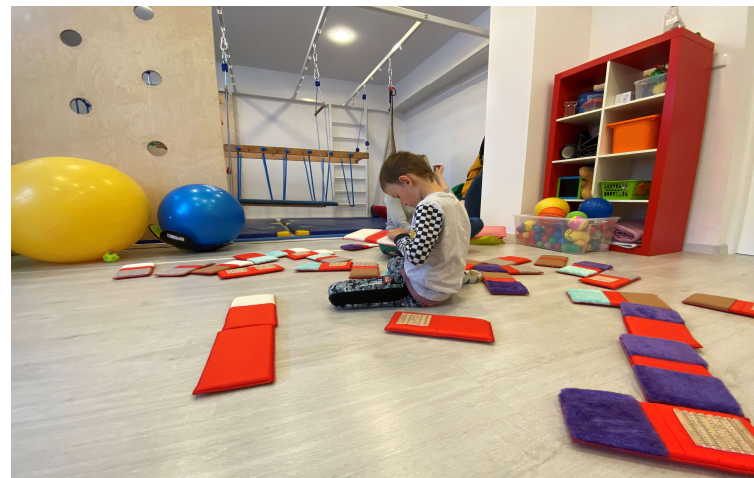
- Występuje u dzieci fizycznie zdrowych, u których nie stwierdza się uszkodzeń neurologicznych lub wad w budowie narządów mownych.
 - Przyczyn niemówienia należy doszukiwać się w sferze psychologicznej dziecka. **Najczęściej ma on związek z lękiem, a nawet fobią.**
 - Pamiętajmy, że dziecko nie przestaje mówić celowo, nie jest to z jego strony złośliwość. Dziecko nie jest w stanie zapanować nad emocjami lub lękiem, a efektem jest brak mówienia.
-

Do najczęstszych przyczyn mutyzmu zalicza się:

- duży stres, szczególnie jeśli dziecko jest w towarzystwie innych osób (a dokładniej nadaktywność tej części mózgu, która odpowiada za odczuwanie stresu w różnych sytuacjach),
- skłonności genetyczne, szczególnie jeśli w rodzinie zdarzały się podobne sytuacje,
- przeżyta trauma,
- molestowanie seksualne,
- duże ambicje dziecka,
- perfekcjonizm dziecka,
- niewyraźna mowa dziecka, która spotkała się z krytyką lub - wyśmiewaniem i poprawianiem,
- duża dojrzałość dziecka jak na jego wiek,
- wypowiadanie się w imieniu dziecka,
- nadopiekuńczość rodziców lub stawianie przez nich zbyt wysokich wymagań.

Objawy towarzyszące

- nieśmiałość,
- unikanie kontaktu wzrokowego,
- unikanie interakcji z rówieśnikami,
- mówienie szeptem, tylko do wybranych osób,
- lęk separacyjny,
- płaczliwość,
- zaburzenia snu,
- spokojny temperament.

4 typy dysfunkcyjnych rodzin

1. Rodzina odrzucająca
2. Rodzina nadmiernie wymagająca
3. Rodzina nadmiernie chroniąca
4. Rodzina unikająca

Diagnoza mutyzmu

Diagnoza zaburzenia, jakim jest mutyzm, nie należy do łatwych.

Często rodzic nie ma świadomości, iż jego dziecko ma jakiś problem, szczególnie jeśli dotyczy to mutyzmu wybiórczego.

Dziecko w domu nie ma problemów z mówieniem, a w przedszkolu milknie.

Sytuacja może być jeszcze trudniejsza do diagnozy, jeśli dziecko normalnie porozumiewa się tylko z dziećmi, które są mu najbliższe. W takich sytuacjach na pierwszy rzut oka nikt nie pomyśli o mutyzmie, a jedynie o nieśmiałości przedszkolaka i nikt nie będzie doszukiwał się tutaj nieprawidłowości.

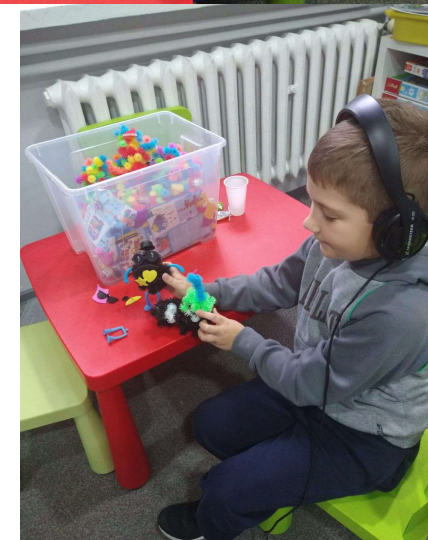
Nierzadko rodzic dowiaduje się o problemie dziecka z dużym opóźnieniem, co tylko pogarsza sprawę. Im szybsza diagnoza i wdrożona terapia, tym lepiej. W przeciwnym wypadku możemy się spodziewać narastającego problemu.

Diagnostując mutyzm, specjalista musi mieć pewność, że jego objawy powtarzają się i może je przewidzieć.

Metody terapeutyczne

- Psychoterapia- interpretowanie i kontenerowanie emocji, terapia grupowa
- terapia behawioralna i poznawcza – leczenie fobii
- Neuroterapia, w tym terapia uwagi słuchowej
- terapia przez zabawę,
- leczenie farmakologiczne (w ostateczności)

Nie zmuszaj dziecka do mówienia – nic na siłę. Dobrze prowadzona terapia pomoże dziecku się otworzyć i powoli wyjść z zaburzenia. Terapia psychologiczna zapewni dziecku zrozumienie jego lęków, da wsparcie w trudnej sytuacji. Dziecko wspierane i chwalone za nawet drobne sukcesy szybciej upora się ze swoimi problemami. Każda terapia jest dobierana indywidualnie do dziecka, nie ma jednego szablonu postępowania.

Jak mówić do dziecka z mutyzmem?

Zamiast

Nie musisz robić nic, co jest dla ciebie zbyt trudne.

Wiem, że to dla ciebie trudne, biedactwo.

Nie martw się, jeśli to jest dla ciebie zbyt trudne. Nie musisz brać w tym udziału, jeśli nie chcesz.

Lepiej

Nie musisz robić nic, o ile nie czujesz się z tym dobrze.

Wiem, że to jest przykre, ale nie będzie trwało wiecznie.

To może być dla ciebie trudne, więc możesz zrezygnować z udziału. Nie martw się, pomożemy ci, abyś ty także mógł włączyć się do zabawy.

Twoje mocne strony

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Joanna Wichlińska-Pakirska

www.nowaera.pl/terapiairozwoj

facebook.com/eduSensus

Twoje mocne strony